

Att förbereda Arkivens dag

Lidingö Hemvärn övar 1942. Foto: Lidingö Stadsarkiv.

Vi brukar ju från FSL:s sida skriva några rader om vilka aktiviteter som har försiggått i länet på Arkivens dag i november. Nu kände vi att det var dags att skriva något om hur en förberedelse av Arkivens dag kan gå till, kanske som inspiration till er andra som inte riktigt har vågat er ut på den smala spång som en offentlig tillställning kan vara.

Man kan naturligtvis lägga sig på olika nivåer. Man kan nöja sig med att plocka fram lite godsaker från arkivet eller göra utställningar, ta in föreläsare och ha aktiviteter som t.ex. tipsrundor.

I Lidingö stad har vi oftast lagt ner lite mer krut och försökt tänka vad vi själva vill se när vi besöker Arkivens dag och vad som kan locka nya besökare. Och vill man göra en rolig presentation av arkivets innehåll så gäller det att börja i tid. En del större organisationer börjar redan en bit in på ett nytt år med att planera: var ska vi vara, hur mycket material ska vi presentera, ska vi bjuda in externa föreläsare mm.

Vi har ofta följt årets tema men ett par gånger har vi hittat på egna utifrån vad vi sett att besökarna har varit intresserade av. Fotografier och ritningar av gamla byggnader har varit ett säkert kort.

2014 har samordnarna för Arkivens dag föreslagit att temat ska vara orostider. Runt om i Europa har första världskrigets fasor uppmärksammats

med anledning av 100-årsdagen av krigsutbrottet. Dessutom var det 75 år sedan andra världskriget bröt ut och som ambitiös arkivarie med tendens att ta sig vatten över huvudet, så vill man förstås klämma in båda.

Vår utgångspunkt kommer att vara vad som hände på Lidingö under världskrigen. Hur levde man och hur påverkades stadens verksamheter och föreningar av ransonerings- och omvärldens händelser? Hur hanterade man flyktingar som anlände under och efter andra världskriget? Vilka beredskapsorganisationer var aktiva och vad gjorde de? Vad skrev lokalpressen om världshändelser?

För att inte göra det hela knaster-torrt tänkte vi ha lite tidstypisk musik i bakgrunden och vi ska även visa en film av Mauritz Stiller: "Kärlek och journalistik" från 1916.

Vilka informationsvägar ska man ta? Ofta är det kostnadsfritt att skicka information till kalendarier i tidningar, men det är ett begränsat utrymme för hur mycket man kan skriva. Det kan finnas digitala nyhetssajter som

också har kalendarier, kommunernas hemsidor brukar ha plats för detsamma och det kan finnas en kommunal tidning till hushållen som man kan få be att få annonsera i. Ett år kostade vi på en egen affisch som stadens informationsenhet hjälpte oss med, men det går lika bra att ta den som producerats av Arkivens dag och skriva dit de egna uppgifterna om tid och plats.

Det kan vara trevligt att bjuda på något i samband med Arkivens dag. Risker för spill och kladd gör att det är en god idé att förtäringen får ske med god marginal från arkivhandlingar i original. Torra kakor eller salta pinnar rekommenderas.

Om du har några tips, vare sig det gäller motgångar eller framgångar, som du vill dela med dig av när det gäller planering och genomförande av Arkivens dag skriv till Föreningsarkiven i Stockholms län så kanske vi kan samla en idébank så småningom. Kontaktuppgifter finns på sista sidan i Ordna & Vårda.

Maria Bring

Jubileum

och världspremiär i Vallentuna den 22 november!

Vallentuna Centrum år 1965. Bilden är hämtad från Vallentuna Bildarkiv.
Foto: Bromma Aero bild.

Då skall vi fira vår förenings 25-årsjubileum och samtidigt ha världspremiär på vår film "Vallentuna på 1960 och 1970-talen". Vi håller Öppet hus från kl 1300 till kl 1700 i Kulturhuset med vårt firande och med premiärvisning av vår film som vill visa hur Vallentuna såg ut då. Filmen tar oss med på fyra resor i olika delar av kommunen. Vi har även gjort filmade intervjuer med kända Vallentunabor som berättar hur det var på den tiden. Vi kommer samtidigt att ha en utställning som visar vår verksamhet och naturligtvis presentera vår jubileumsskrift som speglar våra 25 år.

Alla läsare av Ordna & Vårda är hjärtligt välkomna

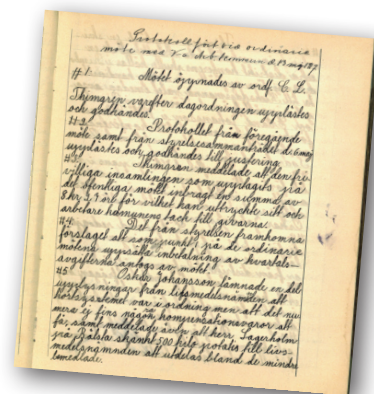
Nils-Bertil Nilsson,
Vallentuna Folkrörelsearkiv.

Detta tänker vi visa på arkivens dag den 8 november.

"Tre arkiv berättar" kallar vi den utställning som vi tre arkiv, - Kommunarkivet, Bildarkivet och vårt arkiv - traditionsenligt visar på Arkivens dag i Kulturhuset i Vallentuna. Tidigt i våras kom vi överens om att vi ville visa vad vi har i våra respektive arkiv som beskriver tiden 1914 - 1918 och som har anknytning till orostiderna när det stora kriget i härjade i Europa. Vi vill visa hur livet var i Vallentuna samtidigt

som kriget pågår ute i Europa. I årets utställning, som vi kallar "Det stora kriget - den lilla vardagen", kopplar vi ihop kommunala beslut med bilder ur bildarkivet och utdrag ur protokollsböcker från föreningar som var aktiva på den tiden. Välkomna!

Nils-Bertil Nilsson,
Vallentuna Folkrörelsearkiv.

På gång i arkivvärlden

Bomullsvantar på väg ut?

Bomullsvantar med dålig passform gör läsaren klumpig och kan göra mer skada än nytta vid hantering av arkivmaterial, det menar bland annat The National Archives i Storbritannien.

Handskar bör därför bara användas vid extra känsligt arkivmaterial som riskerar att förstöras av fingeravtryck, som fotografier. I dokumentet "Digi-

tisation at the National Archives" anges till och med att bomullsvantar inte ska användas alls utan ersättas av puderfria handskar av nitril/latex.

I de allra flesta fall räcker det med att ha rena och torra händer men de påpekar särskilt att man också ska undvika handkräm eller att slicka på fingrarna vid hanteringen av arkivhandlingar.

Jessica Andersson

20 år i föreningsarkivens tjänst

Redaktionsgruppen. Foto: Malin Engström.

Historiskt är två decennier en rätt kort tid. Men arbetet på att ta vara på arkiven från föreningslivet går längre tillbaka än så, i varje fall till en riksdagsmotion 1966. Arbetsrörelsens arkiv hade funnits sedan länge, även några regionala folkrörelsearkiv, men i stort var problemet ännu olöst. 1970 kom så Riksarkivets utredning, och ett särskilt statsbidrag för arkivdepåer på området blev verklighet några år senare.

Genom Folkrörelsernas Arkivförbund och länsbildningsförbundet började det röra sig även i Stockholms län, och 1981 gjorde landstinget en kartläggning. Vissa initiativ ute i kommunerna hade tagits redan tidigare, och man drog slutsatsen att en realistisk modell för länets del måste grundas på lokala lösningar. Utifrån ett gemensamt handlingsprogram 1983 följde tio

år av projektarbete och kursverksamhet i enkla former.

1994 bildades slutligen en medlemsorganisation för uppgiften med ekonomiskt stöd av landstinget och Riksarkivet samt, in natura genom kontorslokal, av Stockholms stadsarkiv. Skriften Att verka för föreningslivets kulturarv - Föreningsarkiven i Stockholms län 1994-2014 redovisar bakgrunden, inriktningen och huvuddragen i vad som faktiskt hänt under dessa 20 år. Den första styrelsen fick det inte alldeles lätta uppdraget att, helt utan depåresurser, ändå förklara och förankra verksamheten ute i länet. Grundläggande i det arbetet har hela tiden varit de lokala arkivföreningar som tillkommit efterhand och medverkan från många av kommunarkiven. Till hjälp fanns och finns ett litet kansli i stadsarkivet med en numera halvtidsanställd administratör.

Skriften beskriver konsoliderings- och utvecklingsprocessen i stort, hur styrelsen fungerat, ekonomifrågorna, informationsverksamheten med medlemstidning och hemsida samt de olika formerna för kursverksamhet, seminarier, studiebesök och andra medlemsaktiviteter. Ett särskilt avsnitt ägnas Arkivregister Stockholms län (ASL), som tog sina första steg redan under 80-talet och övertogs 2003 för att bli ett av de allra viktigaste inslagen i FSL.

Skriften baseras på texter av Uno Sköld och Nils-Bertil Nilsson, båda tidigare ordförande, samt Urban Johansson, som under många år varit kursledare och främsta drivkraft i utvecklingen av ASL. Några slutord med framtidsperspektiv har formulerats av ordföranden Monica Frumerie.

Leif Gidlöf

FSL:s 20-årsjubileum kommer firas med middag och visning av Medelhavsmuseet för särskilt inbjudna. Mer om detta i nästa nummer av Ordna&Vårda.

Snart dags igen

för en konferens för de lokala arkivföreningarna

Det är tänkt till november men separat inbjudan kommer.

FSL bjuder varje år in sina "dotterföreningar" ute i kommunerna på en träff för att diskutera gemensamma upplevelser eller problem men kanske mest för att *inspirera* varandra med goda idéer.

Ett bra resultat av en sådan träff är Danderyds Föreningsarkivs fina utställning *Levande Föreningshistoria*.

En vandringsutställning på biblioteken i Danderyd under hösten. I ett fint samarbete så har det tagits fram tjugo affischer representerande

20 föreningar, både levande och insomnade föreningar, vars material finns hos Danderyds Föreningsarkiv i Djursholm vattentorn. Utställning är uppställd 2-3 veckor på varje bibliotek i Danderyds kommun och avslutas 8 november på Arkivens dag i Enebyberg.

Idén till den här utställningen fick Danderyd ifrån Mälaröarnas Folkrörelsearkiv som hade en liknande utställning 2013, och precis så här vill vi på FSL att dom här träffarna ska fungera.

Eva Wetterborg

Foto: Okänd.

Foton: Monica Frumerie.

Ordna och Vårda föreningsarkiven ges ut av

Postadress Stockholms Stadsarkiv, Box 22063, 104 22 Stockholm **Besöksadress** Kungsklippan 6 **Tel** 08-508 283 42
Hemsida www.foreningsarkiven.a.se **E-post** info@foreningsarkiven.a.se **Ansvarig utgivare** Monica Frumerie
Redaktion AU för FSL **Layout** Hoch Original & Design
Manusstopp 30 november 2014